

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۱	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

موضوع: روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح

از آن جایی که بیشترین خطاهایی که در نتایج آزمایش‌ها در دنیا مشاهده می‌گردد مربوط به خطاهای قبل از انجام آزمایش از جمله شرایط آماده سازی بیماران، شرایط نگهداری نمونه و می‌باشد، برای پیشگیری از این موارد راه‌کارهای مختلفی از جمله استاندارد نمودن نمونه‌ها ارائه شده است. در همین راستا این آزمایشگاه نیز به منظور یکسان نمودن شرایط آماده‌سازی قبل از انجام آزمایش راهنمایی‌های مختلفی را تهیه نموده است که معرفی می‌گردد. رعایت شرایط ذکر شده در این راهنما در نتایج حاصل از آزمایش‌ها و مقایسه آن با مقادیر طبیعی و به تبع آن در مدیریت تشخیص و درمان توسط پزشکان محترم بسیار موثر خواهد بود.

راهنمای ناشتایی جهت انجام آزمایش‌ها:

راهنمایی‌های زیر برای کمک به بیماران و مراجعین محترم در جمع‌آوری صحیح نمونه برای آزمایش‌های درخواست شده توسط پزشکان محترم ارائه گردیده است. ناشتایی با زمان مشخص جهت انجام آزمایش‌ها مانند: آزمایش قند خون ناشتا، تری‌گلیسرید، الزامی است چرا که خوردن غذا می‌تواند منجر به تغییر در مقادیر آزمایش شود. اگر پزشکان محترم ما در آزمایشگاه از شما بخواهند که در وضعیت ناشتا برای انجام آزمایش‌ها مراجعه نمایید خواهشمند است موارد ذیل رعایت گردد:

۱- هشت ساعت قبل از مراجعه به آزمایشگاه هیچ غذا یا آشامیدنی (به جز آب) نخورده و نیاشامید (این مدت ناشتایی در شب توصیه شده است که فعالیت‌های بدن به حداقل رسیده و مقادیر طبیعی نیز در نمونه‌های صبح تعیین شده‌اند). آزمایش قند حداقل ۸ ساعت ناشتایی لازم دارد.

۲- در صورتی که آزمایش‌های مربوط به چربی خون مثل تری‌گلیسرید برای شما درخواست شده باشد مدت زمان ناشتایی حداقل ۱۲ ساعت است.

۳- آزمایش‌های فسفر، اوره، اسید اوریک، پرولاکتین حداقل ۴ ساعت ناشتایی لازم دارند.

۴- از نوشیدن آب میوه، چای و قهوه در طی مدت ناشتایی پرهیزید اما نوشیدن آب بلامانع است (مگر آن‌که محدودیت در مصرف آب توسط پزشک تذکر داده شده باشد).

۵- در طی مدت ناشتایی از استعمال دخانیات، جویدن آدامس و تمرین بدنی و ورزش پرهیز نمایید. این موارد ممکن است منجر به تحریک سیستم گوارش و تغییر در نتایج آزمایش‌ها شود.

۶- بعد از نمونه‌گیری شما می‌توانید رژیم غذایی عادی و فعالیت روزانه را شروع نمایید.

روش آماده سازی برای آزمایش قند خون ۲ ساعت پس از غذا

لطفاً برای دستیابی به نتایج صحیح آزمایش به نکات ذیل توجه فرمایید. نتایج به خاطر عدم رعایت شرایط می‌تواند منجر به نادیده گرفته شدن مسائل مهم پزشکی یا درخواست بیش از اندازه و بدون آزمون‌های آزمایشگاهی گردد.

خوردن غذا :

- یک وعده غذای متعادل و معمول را آماده نمایید (شامل پنیر، کره،)

- زمان شروع غذا خوردن را یادداشت نمایید.

زمان ۲ ساعت پس از غذا از همان لحظه شروع غذا خوردن آغاز می‌گردد.

به عنوان مثال:

اگر شما خوردن غذا را در ساعت ۸ صبح آغاز می‌کنید، نمونه آزمایش ساعت ۱۰ صبح از شما گرفته شود.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۲	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

- مدت زمانی که غذا را میل می‌کنید نباید بیش از ۲۰ دقیقه به طول انجامد.
- بعد از خوردن غذا به هیچ وجه چیز دیگری اعم از آدامس، شیرینی، آب میوه، نباید خورده شود (به استثنا مقدار کم آب)
- نمونه خون راس ۲ ساعت از زمان شروع غذا از شما گرفته خواهد شد.
- پانزده دقیقه قبل از موعد نمونه‌گیری (۲ ساعته) در آزمایشگاه حضور به هم رسانید.
- به محض ورود به آزمایشگاه مسئولین پذیرش را مطلع نمایید و اگر راس ۲ ساعت از شما خون‌گیری انجام نشد دوباره به مسئول پذیرش اعلام فرمایید.
- نکته ۱: فعالیت فیزیکی می‌تواند تاثیرات کوتاه مدت و بلند مدت در نتایج تست‌ها ایجاد نماید.
- تاثیرات کوتاه مدت: افزایش لاکتات، CPK و تست‌های انعقادی و پلاکت
- تاثیرات طولانی مدت: افزایش CPK، آلدولاز، AST و LDH هم چنین هورمون‌های جنسی شامل تستوسترون، آندروستن دیون، LH، در زمان‌های طولانی مدت بالا می‌روند.
- نکته ۲: نتایجی که به وسیله تغییر Position تحت تاثیر قرار می‌گیرند شامل: آلبومین، توتال پروتئین، آنزیم‌ها، کلسیم، کلسترول و تری گلیسرید می‌باشند.
- نکته ۳: آزمایشات زیر ترجیحاً باید اول صبح گرفته شود:
- نمونه ادرار
- فریتین
- هورمون‌های تیروئیدی
- هورمون‌های رشد (GH)
- جمع آوری قسمت میانی ادرار جهت آزمایش کشت ادرار
- شیوه تمیز نمودن و جمع آوری نمونه در خانم‌ها
- نحوه شستشو و تمیز کردن
- ۱- دست‌های خود را با آب و صابون کاملاً بشویید.
- ۲- درپوش ظرف جمع آوری نمونه را باز نمایید، دقت شود که داخل ظرف و درپوش آن آلوده نشود.
- ۳- چنانچه در زمان قاعدگی (پر بود) می‌باشید جهت جلوگیری از جریان خون از یک تامپون مخصوص که از قبل تهیه استفاده نمایید.
- ۴- چین‌های پوست ناحیه تناسلی (لب‌های واژن) را باز کرده و مجرای خروج ادرار و نواحی اطراف آن را بشویید به نحوی که عمل شستشو از جلو به عقب صورت گیرد، (در صورت موجود بودن دستمال از آن استفاده نمائید) دستمال استفاده شده را در ظرف مخصوص زباله بیاندازید.
- نحوه جمع آوری نمونه
- ۱- عمل ادرار نمودن را شروع نمایید (در خلال ادرار کردن لب‌های دستگاه تناسلی هم‌چنان از یکدیگر دور باشند).
- ۲- نکته مهم: قبل از اینکه ظرف جمع آوری نمونه را در برابر جریان ادرار قرار دهید، صبر نمایید تا ادرار به خوبی جریان یابد و قسمت کمی از ادرار به خارج (داخل توالت) بریزد.
- ۳- بدون آنکه جریان ادرار متوقف شود، مقداری ادرار را داخل ظرف جمع آوری ریخته تا ظرف به میزان نصف یا حداقل ۱/۴ آن پر شود (در واقع قسمت میانی ادرار را در ظرف جمع آوری نمونه بریزید).

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۳	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

- ۴- درپوش ظرف جمع آوری نمونه را روی آن بسته و کاملاً محکم نمایید، دقت کنید که لبه‌ها و یا داخل ظرف به هیچ وجه لمس نشود.
- ۵- توجه نمایید که نام و نام خانوادگی و شماره بیمار، نوع نمونه روی ظرف مربوطه نوشته شود.
- ۶- ظرف نمونه را در جای مخصوص جمع آوری نمونه که توسط آزمایشگاه تعیین شده قرار دهید.
- ۷- دست‌های خود را بلافاصله پس از جمع آوری نمونه بشویید .
- نکته مهم : چنانچه نمونه در خارج از آزمایشگاه تهیه شده ظرف را سریعاً پس از جمع آوری نمونه در یخچال قرار داده و همان روز به آزمایشگاه تحویل دهید.
- پرسنل آزمایشگاه آماده پاسخگویی به سوالات شما می‌باشند.
- شیوه تمیز نمودن و جمع آوری نمونه در آقایان
نحوه شستشو و تمیز کردن
- ۱- دست‌های خود را با آب و صابون کاملاً بشویید.
- ۲- درپوش ظرف جمع آوری نمونه را باز نمایید، دقت شود که داخل ظرف و درپوش آن آلوده نشود.
- ۳- در افرادی که ختنه نشده‌اند، پوست سر آلت را از مجرای خروج ادرار به عقب کشیده و جمع نمایید.
- ۴- مجرای خروج ادرار و نواحی اطراف آن را بشویید (در صورت موجود بودن دستمال مخصوص توالیت از آن استفاده نمایید) دستمال استفاده شده را در ظرف مخصوص زباله بیاندازید.
- نحوه جمع آوری نمونه
- ۱- عمل ادرار نمودن را شروع نمایید، در زمان ادرار کردن پوست سر آلت (در افراد ختنه نشده) همچنان جمع باشد.
- ۲- نکته مهم: قبل از اینکه ظرف جمع آوری به نمونه را در برابر جریان ادرار قرار دهید، صبر نمایید تا ادرار به خوبی جریان یابد و قسمت کمی از ادرار به خارج (داخل توالیت) بریزید.
- ۳- بدون آنکه جریان ادرار متوقف شود، مقداری از ادرار را داخل ظرف جمع آوری ریخته تا ظرف به میزان نصف یا حداقل ۱/۴ آن پر شود (در واقع قسمت میانی ادرار در ظرف جمع آوری نمونه بریزید).
- ۴- درپوش ظرف جمع آوری نمونه را روی آن بسته و کاملاً محکم نمایید، دقت کنید که لبه‌ها و یا داخل ظرف به هیچ وجه لمس نشود.
- ۵- توجه نمایید که نام و نام خانوادگی و شماره بیمار، نوع نمونه روی ظرف مربوطه نوشته شود.
- ۶- ظرف نمونه را در جای مخصوص جمع آوری نمونه که توسط آزمایشگاه تعیین شده قرار دهید.
- ۷- دست‌های خود را بلافاصله پس از جمع آوری نمونه بشویید.
- نکته مهم : چنانچه نمونه در خارج از آزمایشگاه تهیه شده ظرف را سریعاً پس از جمع آوری نمونه در یخچال قرار داده و همان روز به آزمایشگاه تحویل دهید.
- پرسنل آزمایشگاه آماده پاسخگویی به سوالات شما می‌باشند .
- جمع آوری نمونه ادرار آزمایشات کشت و آنتی بیوگرام در اطفال (نوزادان)
آموزش و راهنمایی‌های ضروری
ابتدا وسایل زیر از قبل تهیه و آماده شود:
- یک بسته دستمال توالیت جهت تمیز کردن ناحیه تناسلی
- یک کیسه جمع آوری نمونه ادرار (Urine bag)

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۴	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

- یک ظرف پلاستیکی استریل برای نگهداری و انتقال نمونه ادرار به آزمایشگاه.

۱- ناحیه تناسلی طفل یا نوزاد را تمیز نمایید.

۲- اجازه دهید تا ناحیه تمیز شده خشک شود.

۳- برای خشک کردن سریع به اطراف ناحیه تمیز شده کاغذ یا دستمال توالت نکشید.

۴- کیسه مخصوص جمع‌آوری ادرار نوزادان یا اطفال را به طور محکم به ناحیه تناسلی کودک چسبانید (جزئیات و نحوه تمیز نمودن ناحیه تناسلی و چسباندن کیسه جمع‌آوری ادرار به‌طور مشروح در صفحات بعدی توضیح داده شده است) .

۵- فوراً پس از ادرار نمودن نوزاد (کودک) به‌داخل کیسه جمع‌آوری، نمونه را از کیسه به داخل ظرف مخصوص و استریل ادرار منتقل نمایید (ظرف باید از قبل آماده باشد) .

- توجه: این مطلب بسیار حائز اهمیت می‌باشد که از آلوده شدن نمونه ادرار جلوگیری شود. بدین منظور به محض ادرار نمودن کودک، ادرار به ظرف پلاستیکی استریل منتقل گردد و قسمت داخلی استریل به هیچ وجه نباید با دست یا به نحو دیگری لمس یا مورد تماس قرار گیرد.

- توجه نمایید که روی ظرف جمع‌آوری نمونه ادرار، نام خانوادگی، شماره بیمار، نوع نمونه نیز یادداشت شود.

هشدار: نمونه تهیه شده فوراً پس از جمع‌آوری در یخچال قرار داده شود و در همان روز به آزمایشگاه تحویل گردد.

طریقه قرار دادن و ثابت کردن کیسه جمع‌آوری ادرار جهت نمونه‌گیری از اطفال

پوست ناحیه باید تمیز و خشک باشد، هیچ‌گونه روغن، پودر بچه، صابون‌های حاوی لوسیون که حتی به مقدار جزئی هم ممکن است در روی پوست طفل باقی بماند، نباید وجود داشته باشد زیرا از چسبیدن محکم کیسه به پوست ممانعت می‌نماید. چسباندن کیسه را از قسمت کوچک پوست ناحیه‌ای که مابین مخرج و ناحیه تناسلی می‌باشد شروع نمایید. نوار یا پل باریک روی مشمع چسبیده کیسه از آلوده شدن نمونه ادرار با مدفوع جلوگیری می‌نماید و کمک می‌کند تا کیسه در وضعیت مناسبی قرار گیرد.
روش کار با نوزادان دختر:

- مرحله اول: کودک را به پشت بخوابانید و چین‌های ناحیه تناسلی را بشوید (ترجیحاً با صابون حمام مخصوص بچه تمیز شود) از محلول صابون حاوی لوسین استفاده نشود زیرا باقیمانده آن روی پوست مانع از چسبیدن کامل به پوست می‌گردد. قسمت مخرج را سریعاً شسته آب کشی و خشک نمایید. تمام ناحیه را مجدداً به‌طور کامل با دستمال توالت تمیز نموده و صبر کنید تا با جریان هوا خشک شود.

- مرحله دوم: لایه محافظ پشت را از نیمه تحتانی آن جدا نمایید. ابتدا نیمه فوقانی پوشش چسبیده را رها کرده تا قسمت تحتانی بر روی پوست قرار گیرد. قبل از قرار دادن کیسه جمع‌آوری ادرار مطمئن شوید که سطح پوست خشک شده باشد.

- مرحله سوم: قسمت پربینه (اطراف ناحیه تناسلی) را بکشید تا چین‌های پوست از هم باز شوند و قسمت تناسلی (واژن) دیده شود، هنگامی که قسمت چسبیده را بر روی پوست ناحیه قرار می‌دهید، مطمئن شوید که از قسمت باریک پوست بین معقد و واژن عمل چسباندن کیسه شروع شود و فشار انگشتان دست بر روی کیسه از این قسمت به طرف بیرون صورت گیرد.

- مرحله چهارم: قسمت چسبیده کیسه را به طور محکم به پوست فشار دهید تا از چروکیدگی کیسه و پوست ممانعت گردد. زمانی که قسمت تحتانی کیسه در محل مناسب خود قرار گرفت، کاغذ پشت کیسه را از قسمت فوقانی آن جدا کرده و عمل فشار بر روی کیسه و پوست را به طرف بالا انجام دهید تا کیسه کاملاً در جای خود چسبیده و قرار گیرد. از چسبیدن کامل کیسه به اطراف واژن مطمئن شوید.

روش کار برای نوزادان پسر

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند: ۳	تعداد صفحات: ۱۲ : ۵	معتبر از تاریخ: ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری: ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع: پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی: روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

- مرحله اول: کودک را به پشت بخوابانید و چین‌های ناحیه تناسلی را بشوید (ترجیحاً با صابون حمام مخصوص بچه تمیز شود) از محلول صابون حاوی لوسین استفاده نشود زیرا باقیمانده آن روی پوست مانع از چسبیدن کامل به پوست می‌گردد. ابتدا ناحیه پوست بیضه‌ها را بشوید سپس آلت تناسلی و قسمت معقد را در انتها شستشو داده، آب‌کشی و سپس خشک نمایید. تمام ناحیه را مجدداً به‌طور کامل با دستمال توالت تمیز نموده و صبر کنید تا با جریان هوا خشک شود.

- مرحله دوم: لایه محافظ پشت را از نیمه تحتانی آن جدا نمایید. ابتدا نیمه فوقانی پوشش چسبیده را رها کرده تا قسمت تحتانی بر روی پوست قرار گیرد. اگر چه در مورد یک نوزاد فعال و پرتحرک بهتر است که تمام قسمت یک‌بار روی پوست قرار داده شود تا کیسه جمع‌آوری در اطراف ناحیه تناسلی محکم بچسبد.

- مرحله سوم: هنگامی که قسمت چسبیده کیسه را روی پوست فشار می‌دهید، مطمئن شوید که این عمل از ناحیه باریک یا پل کوتاه پوست بین مقعد و قاعده کیسه بیضه شروع شود و فشار انگشتان دست از این ناحیه به طرف خارج صورت گیرد. از خشک بودن پوست قبل از قرار دادن کیسه مطمئن شوید.

- مرحله چهارم: قسمت چسبیده کیسه را به طور محکم به پوست فشار دهید تا از چروکیدگی کیسه و پوست ممانعت گردد. زمانی که قسمت تحتانی کیسه در محل مناسب خود قرار گرفت، کاغذ پشت کیسه را از قسمت فوقانی آن جدا کرده و عمل فشار بر روی کیسه و پوست را به طرف بالا انجام دهید تا کیسه کاملاً در جای خود چسبیده و قرار گیرد.

روش جمع‌آوری ادرار ۲۴ ساعته:

هدف از جمع‌آوری نمونه ادرار ۲۴ ساعته اندازه‌گیری و ارزیابی میزان دفع مواد مختلف (مثل پروتئین، کراتینین، کلسیم و) در ادرار طی ۲۴ ساعت شبانه روز می‌باشد.

روش جمع‌آوری ادرار ۲۴ ساعته

۱- اولین نمونه ادرار خود را در ظرف مخصوص بریزید.

۲- از آن به بعد ادرار خود را در ظرف مخصوص بریزید.

۳- ریختن ادرار در ظرف را تا ۲۴ ساعت از زمان دور ریختن نمونه اول ادامه دهید.

۴- نمونه روز بعد (روز دوم) را نیز درست در همان زمانی که نمونه صبح روز اول را دور ریخته در داخل ظرف مخصوص بریزید.

۵- ظرف حاوی نمونه را در اسرع وقت به آزمایشگاه منتقل کنید.

مثال: نمونه ادرار ساعت ۷ صبح روز اول را دور ریخته و نمونه‌های بعد از آن را (هر چند بار) تا ساعت ۷ صبح روز بعد در ظرف مخصوص بریزید و ادرار ساعت ۷ صبح روز دوم را نیز در ظرف مخصوص بریزید.

نکات ایمنی: ظرف مخصوص جمع‌آوری ممکن است دارای مواد نگهدارنده اسید قوی باشد لذا از تماس آن با دست و اعضاء بدن پرهیز نمایید.

جمع‌آوری این نمونه دقیقاً ۲۴ ساعت به طول می‌انجامد.

طی این مدت سعی کنید به مقدار معمول آب مصرف کنید.

ماده موجود در ظرف را دور نریخته و از تماس آن با پوست یا مخاط بدن جداً پرهیز کنید و در صورت بروز تماس، محل موردنظر را فوراً با مقدار زیادی آب شستشو دهید.

روز اول نمونه برداری در یک ساعت مشخص (مثلاً ساعت ۷ صبح) در بیرون ظرف ادرار کنید و دور بریزید.

طی ۲۴ ساعت بعدی هر بار که ادرار می‌کنید ادرار خود را تماماً در داخل ظرف بریزید.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۶	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

طی این مدت درب ظرف را بسته و آنرا در جای خنک و به دور از دسترس اطفال یا نور مستقیم نگهداری کنید. روز دوم در همان ساعت (مثلاً ساعت ۷ صبح) برای آخرین بار ادرار کرده و ادرار خود را تماماً در ظرف بریزید. ساعت و تاریخ شروع و پایان نمونه برداری را روی برگه در محل مخصوص یادداشت کنید. ظرف حاوی نمونه ادرار ۲۴ ساعته را حداکثر طی مدت یک ساعت به آزمایشگاه تحویل دهید. توجه داشته باشید جهت انتقال نمونه ادرار به ظرف می‌توانید از یک ظرف شیشه‌ای تمیز و خشک استفاده نمایید. ساعت تحویل نمونه به آزمایشگاه از ساعت ۶ صبح تا ساعت ۱۸ غروب می‌باشد. شرایط بیمار برای جمع‌آوری نمونه ادرار ۲۴ ساعته جهت آزمایش V.M.A:

بیمار از سه روز قبل، از مصرف قهوه، شکلات، موز، چای، کافئین، شربت سینه، (گایا کلات)، وانیل و از مصرف داروهایی که موجب تغییر این آزمایش می‌شود (نظیر داروهای فشار خون) با نظر پزشک معالج خودداری نمایید.

شرایط جمع‌آوری نمونه ادرار ۲۴ ساعته و Random برای آزمایش Oxalate ادرار:

توجه به موارد زیر ضرورت دارد:

۲ الی ۳ روز قبل از جمع‌آوری نمونه ادرار از مصرف زیاد مواد غذایی که دارای ویتامین C از جمله مرکبات تازه (مانند لیموشیرین، پرتقال، گریپ فروت، لیمو شیرین، اسفناج، توت فرنگی، گوجه فرنگی) خودداری کنید. قرص ویتامین C ۲ الی ۳ روز قبل از جمع‌آوری نمونه ادرار مصرف نشود.

آزمایش کامل ادرار:

در صورتی که امکان جمع‌آوری ادرار در آزمایشگاه میسر نمی‌باشد، بیمار پس از جمع‌آوری ادرار خود (طبق دستورالعمل ذکر شده توسط فرد نمونه‌گیر) لازم است ظرف حاوی ادرار را حداکثر ظرف مدت ۱ ساعت به آزمایشگاه تحویل دهد.

آزمایش بررسی خون مخفی در مدفوع:

گاهی اوقات خونریزی‌های مختصری در بخش‌های مختلف لوله گوارش اتفاق می‌افتد که به علت مقدار کم با چشم قابل دیدن نیست. بنابراین باید با روش‌های آزمایشگاهی تشخیص داده شود. بهتر است این آزمایش در ۳ نوبت انجام شود.

برای انجام این آزمایش باید نکات زیر را رعایت نمود:

۴۸ تا ۷۲ ساعت پیش از آزمایش و در طی دوره جمع‌آوری نمونه مدفوع از خوردن گوشت قرمز، گوشت سفید، ماهی، شلغم و تربچه خودداری نمایید.

مصرف داروهای زیر:

آهن، ایندومتاسین، کلشی‌سین، آسپرین، بروفن، کورتون‌ها و ویتامین C باید ۴۸ ساعت پیش از انجام آزمایش و دوره جمع‌آوری نمونه قطع شود. در صورت خونریزی از لثه در حین تمیز کردن دهان و دندان در طی ۴۸ ساعت پیش از انجام آزمایش از مسواک زدن و کشیدن نخ دندان اجتناب نمایید.

نمونه باید سریعاً به آزمایشگاه تحویل داده شود.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۷	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

نمونه مدفوع نباید با ادرار یا سایر مواد آلوده شود.

نکته مهم : توجه نمایید که نام و نام خانوادگی، شماره بیمار و نوع نمونه روی ظرف جمع‌آوری نمونه حتماً قید گردد.

آزمایش مدفوع از نظر بررسی و جستجوی خون مخفی راهنمایی‌ها و احتیاطات غذایی و دارویی انجام گیرد.

پزشک معالج شما، دستور انجام آزمایش‌هایی را برای شما داده است که نیاز است محدودیت‌های غذایی و دارویی خاصی را قبل و در خلال آزمایش مربوطه رعایت نمایید.

راهنمایی‌های غذایی:

سه روز قبل و در زمان جمع‌آوری نمونه مدفوع از خوردن موارد زیر خودداری نمایید:

- جگر، گوشت گاو، خوک، بره (گوسفند)

- انواع میوه‌هایی نظیر: خربزه، هندوانه، گرمک، طالبی، شلغم، گل کلم، تربچه ترب و کلم بروکلی، خیار، ترب کوهی (ریشه خردل)،

هویج، میوه‌ها و عصاره‌های ترش مزه (لیمو ترش)

شما می‌توانید به طور متعادل از مواد غذایی زیر میل نمایید:

- مقادیر کمی از مرغ خوب پخته شده (جوجه)، بوقلمون یا ماهی

- مقادیر دلخواه را از سبزیجات (خام یا پخته، به استثنا مواردی که قبلاً ذکر گردید)

- میوه‌هایی نظیر آلو خشک، آلو، گوجه‌سبز، کشمش پلویی، انگور سیب یا موز

- محصولات حاوی الیاف (فیبر) و سبوس زیاد نظیر غلات و حبوبات، بادام‌زمینی (پسته شامی) یا ذرت بو داده

راهنمایی‌های دارویی

- نکته مهم: در مورد قطع نمودن داروهای تجویز شده قبلاً با پزشک معالج خود مشورت نمایید.

- بیماران باید نمونه جمع‌آوری شده را خصوصاً در موارد مشکوک به اسهال خونی بلافاصله به آزمایشگاه ارسال نمایند.

- به مقدار نیاز می‌توان استامینوفن استفاده نمود.

آمادگی‌های لازم جهت انجام آزمایش مدفوع:

در صورتی که امکان جمع‌آوری مدفوع در آزمایشگاه میسر نمی‌باشد، بیمار پس از جمع‌آوری مدفوع خود می‌تواند آنرا ظرف مدت ۲

ساعت به آزمایشگاه تحویل دهد و در صورت نگهداری مدفوع در دمای یخچال امکان نگهداری مدفوع تا ۸ ساعت وجود دارد. نمونه‌های

اسهالی حداکثر ظرف نیم تا یکساعت باید به آزمایشگاه رسانده شود. چنانچه تست کشت مدفوع دارید فقط می‌توانید نمونه را حداکثر

ظرف ۲ ساعت به آزمایشگاه تحویل دهید.

آزمایش قند ۲ ساعته:

جهت انجام این آزمایش بیمار پس از خونگیری جهت قند خون ناشتا، صبحانه میل نموده (افراد دیابتی صبحانه

معمول خود را صرف نمایند) و دقیقاً پس از ۲ ساعت نمونه دوم گرفته شود. لازم است بیمار چند دقیقه قبل از زمان

مذکور در آزمایشگاه حضور یابد. در طی این مدت بیمار باید از استعمال دخانیات و فعالیت بدنی خودداری نماید.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۸	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

دستورالعمل برای انجام تست مانتو PPD:

لازم است محل تزریق آزمایش به مدت ۲۴ تا ۷۲ ساعت خارش داده نشود (شستشوی ناحیه بلامانع است). چون آزمایش در بدن فرد انجام می‌شود حتماً خود شخص برای خواندن مراجعه نماید تا سفتی محل تزریق بررسی شود.

دستورالعمل برای گرفتن خلط:

نمونه صبحگاهی بهتر است.

بهتر است بیمار ناشتا باشد.

لازم است قبل از گرفتن خلط، دهان چند بار با آب معمولی شسته شود، نفس عمیقی از راه بینی کشیده شود و برای لحظه‌ای نفس خود را در سینه حبس کنید و با سرفه عمیق خلط خود را داخل ظرف مربوطه تخلیه کنید و از ریختن خلط به جدار خارجی ظرف خودداری نمایید.

چنانچه مشکل بود سر را روی بخار آب گرفته استنشاق نمایید یا با آب نمک ۱۰ درصد قرقره نمایید تا خلط بیاید.

سعی شود آب دهان نباشد، آب دهان شفاف و آبکی است ولی خلط چسبندگی دارد.

نمونه را در ظرف مخصوص دهان گشاد ریخته و سریع به آزمایشگاه بیاورید.

بیرون ماندن خلط در جواب آزمایش تاثیر می‌گذارد.

نمونه‌گیری در منزل:

صبح قبل از برخاستن از جای خود بدون اینکه غذایی بخورد، با سرفه‌ای عمیق خلط خود را خارج و در ظرف مربوطه تخلیه نمایید و هرچه سریعتر به آزمایشگاه بیاورید.

دستورالعمل جمع‌آوری مایع منی:

آزمایش بر روی مایع منی به فرد خاصی به منظور تشخیص علت نازایی در مردان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نمونه باید در آزمایشگاه تهیه شود و چنانچه این امر ممکن نباشد، نمونه باید در مدت کمتر از نیم ساعت به آزمایشگاه تحویل داده شود.

در هنگام تحویل نمونه به آزمایشگاه زمان دقیق جمع‌آوری آنرا به مسئول پذیرش اعلام نمایید.

نمونه باید پس از ۳ تا ۵ روز پرهیز از نزدیکی یا انزال تهیه شود و نمونه‌هایی که پیش از ۲ روز و پس از ۷ روز از آخرین نزدیکی جمع‌آوری شود برای انجام تست مناسب نیست.

وجود تب در خلال ۳ روز پیش از انجام آزمایش، نتیجه را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

بهترین نمونه منی نمونه‌ای است که از طریق تحریک مصنوعی تهیه شده باشد بدون استفاده از صابون و با دست کمی نمناک نمونه تهیه و در ظرف مخصوصی که از طرف آزمایشگاه در اختیار شما قرار داده شده، جمع‌آوری می‌گردد.

نمونه جمع‌آوری شده توسط کاندوم برای آزمایش مناسب نیست.

باید دقت شود که تمامی نمونه منی در ظرف مخصوص ریخته شود زیرا چنانچه فقط قسمتی از نمونه در اختیار آزمایشگاه قرار شود باعث بدست آمدن نتیجه غیرواقعی خواهد شد.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۹	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

قبل از ریختن نمونه به داخل ظرف بهترست با در دست گرفتن ظرف، دمای آنرا به نزدیک درجه حرارت بدن (۳۷ درجه سانتیگراد) برسانید.

از قرار دادن نمونه در حرارت‌های کمتر از صفر درجه و بالاتر از ۴۰ درجه سانتیگراد خودداری نموده و سعی کنید تا زمان تحویل نمونه به آزمایشگاه آنرا در دمای نزدیک به حرارت بدن (۳۷ درجه سانتیگراد) نگهداری کنید.
توجه: نمونه ای که از زمان جمع‌آوری آن بیش از یک ساعت گذشته باشد فاقد ارزش است.

آزمایش مایع منی بعد از بستن لوله‌ها در مردان (واکتومی):

انجام آزمایش منی در این افراد مشابه انجام آزمایش معمولی منی است با این تفاوت که:
این آزمایش باید حداقل ۲ ماه پس از بستن لوله‌ها انجام شود.

در طی ۲۴ ساعت پیش از انجام آزمایش نباید نزدیکی صورت پذیرد یا مایع منی به هر علت دفع شود.
نمونه‌ای که شش ساعت پس از جمع‌آوری تحویل آزمایشگاه شود، فاقد ارزش است.

دستورالعمل جمع‌آوری نمونه جهت تست اسکاچ:

نمونه را صبح زود پیش از اینکه بیمار مدفوع نموده و یا استحمام کند تهیه نمایید.

یک قطعه چسب نواری را از طرف چسب‌دار آن محکم به ناحیه مقعد چسبانده و فشار دهید سپس چسب را بلند کرده و آن را روی لام شیشه‌ای که از طرف آزمایشگاه گرفته‌اید بچسبانید و بلافاصله به آزمایشگاه ارسال نمایید و به فرد از پیش تعیین شده تحویل نمایید.

آمادگی‌های لازم جهت انجام پاپ اسمیر:

این آزمایش به منظور شناخت زودرس سرطان دهانه رحم انجام می‌شود و به علاوه در زمان انجام آن می‌توان به التهاب دهانه رحم و عفونت‌های آن نیز پی برد.

- از ۷۲ ساعت قبل از انجام آزمایش از شستشوی داخل واژن با آب یا مواد ضدعفونی‌کننده پرهیز نمایید.

- از نمونه‌برداری در زمان قاعدگی، خونریزی فعال یا دوره‌های التهابی اجتناب نمایید.

- در انجام این آزمایش یکسری سوالات از بیمار بایستی پرسیده شود:

نام و نام خانوادگی بیمار، سن بیمار، نام پزشک، تعداد زایمان، تعداد سقط، آخرین زایمان، آخرین پریود، علت مراجعه، تاریخ مراجعه و شماره چارج.

توصیه‌هایی جهت توجه قبل از انجام آزمایش PSA:

- در صورتی که اخیراً معاینه پروستات شده‌اید آزمایش را حداقل یک هفته به تعویق بیندازید.

- حداقل ۴۸ ساعت از آخرین انزال گذشته باشد.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۱۰	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

شرایط انجام تست UBT:

- حداقل ۶ ساعت ناشتا بودن لازم است.
- حداقل ۴ هفته از مصرف آنتی بیوتیک و یا بیسموت در صورت مصرف گذشته باشد.
- حداقل ۱ هفته داروهایی مثل سایمتیدین، رانیتیدین، امپرازول، کلیدینوم C و... استفاده نشده باشد.

آزمایش ژنتیک خون:

در انجام این آزمایش یکسری سوالات از بیمار بایستی پرسیده شود که شامل موارد زیر می‌باشد:

شماره چارج، نام و نام خانوادگی بیمار، سن زن، سن شوهر، نسبت خویشاوندی، علت مراجعه، تعداد بارداری، تعداد زایمان و تعداد سقط

آزمایش کاریوتیپ از روی مایع آمنیوتیک (آب کیسه جنین):

امکان دارد گرفتن و کشت مایع آمنیوتیک با عدم موفقیت مواجه گردد و احتیاج به تکرار نمونه گیری باشد، در مواردی نادر ابدأ به نتیجه قطعی نرسد.

در صورت رشد سلول‌ها نتیجه گیری بین ۲۰ تا ۴۰ روز به طول خواهد انجامید.

این آزمایش فقط اختلالات کروموزومی را نشان می‌دهد.

در حدود نیم درصد احتمال نمونه گیری غلط وجود دارد.

این آزمایش به هیچ وجه نمایانگر استثنائات علم ژنتیک نیست.

گفتنی است که از زوجین بایستی امضا گرفته شود.

فرم اطلاعاتی آزمایش PCR-HCV:

بیمار باید سوالات زیر را پاسخ دهد:

نام و نام خانوادگی، تاریخ معالجه، سابقه ابتلا به بیماری زردی یا هپاتیت، سابقه انجام آزمایشهای تشخیصی هپاتیت، سابقه انجام

آزمایشهای PCR، HCVAb و تست‌های کبدی با ذکر تاریخ انجام آنها، سابقه درمان هپاتیت و ذکر مدت درمان، ذکر نام پزشک معالج

فرم اطلاعاتی انجام تست Allergy:

سرفه، عطسه و آبریزش، خلط، تنگی نفس، مدت بیماری، فصل، سابقه فامیلی، مواد غذایی، دارو، گرد و خاک، عطر و ادکلن، دود سیگار و

ماشین، فعالین بدنی، استرس، حیوان، گل و گیاه، مواد شیمیایی و متفرقه

فرم پرسشنامه (ANTIPILEPTIC) TDM

در این پرسشنامه سوالات زیر از بیمار پرسیده می‌شود:

نام بیمار، نام پزشک، وزن بیمار، سن او، ساعت و تاریخ نمونه گیری، نام داروهای مورد آزمایش (PHT، Etho، Carb، Prim، PB)،

(Valp)، راه مصرف دارو (PO، IM، IV)، مدت مصرف، دفعات مصرف روزانه، میزان مصرف در ۲۴ ساعت، زمان آخرین بار مصرف،

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند: ۳	تعداد صفحات: ۱۲: ۱۱	معتبر از تاریخ: ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری: ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع: پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی: روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

وضعیت مزاجی بیمار (طبیعی، اسهالی، یبوست)، منظور از انجام آزمایش (تنظیم دز دارویی، تغییر نوع دارو، وجود عوارض مسمومیت)، سایر داروهایی که بیمار مصرف می‌کند، آیا امکان بی‌نظمی در مصرف دارو وجود دارد، آیا بیمار تحت کنترل می‌باشد، چه مدت وی تحت کنترل است، سابقه بیماری کبدی، کلیوی و قلبی دارد، در صورت امکان نوع دارو و کارخانه سازنده مشخص شود.

پرسشنامه آزمایش کوآد مارکر:

بهترین زمان آزمایش از هفته ۱۴ تا ۲۲ بارداری قابل انجام و دارای ارزش است.

سوالات این پرسشنامه شامل:

نام و نام خانوادگی بیمار، نام پزشک معالج، شماره پذیرش، تاریخ تولد بیمار، میزان تحصیلات، شغل، تاریخ نمونه گیری، آیا بیمار سونوگرافی انجام داده است، تاریخ انجام سونوگرافی، سن جنین هنگام سونوگرافی، سن جنین در حال حاضر، وزن مادر در حال حاضر، تاریخ اولین روز از آخرین قاعدگی، تعداد زایمان قبلی، تعداد سقط، آیا بارداری فرد دوقلو است، آیا قبلاً جنین یا فرزند به سندرم داون مبتلا بوده، ابتلا در چه سنی بوده، آیا فرد از طریق لقاح مصنوعی باردار شده است، در صورت مثبت بودن جواب سوال آیا از تخمک شخص دیگری برای این منظور استفاده شده، در صورت مثبت بودن پاسخ تاریخ تولد شخص اهداکننده تخمک را قید کند، آیا فرد دیابت دارد، آیا از سیگار استفاده می‌کند، آیا ازدواج او فامیلی بوده است، آیا از داروهای حاوی ترکیبات HCG نظیر PREGNYL استفاده می‌کند، آیا سابقه مصرف داروی خاص دیگری دارد، آیا سابقه ناباروری دارد، آیا در فامیل او یا همسر وی ابتلا به بیماری‌های ژنتیکی و یا مادرزادی وجود دارد، نشانی دقیق محل سکونت بیمار و تلفن تماس وی گرفته شود.

درخواست آزمایش TRIPLE TEST:

در این باره اطلاعاتی باید راجع به مادر کسب گردد که شامل موارد زیر می‌باشد:

نام و نام خانوادگی مادر، تاریخ نمونه گیری، نام پزشک، سن مادر، وزن مادر هنگام آزمایش، تاریخ LMP، تاریخ سونوگرافی، سن بارداری، تعداد بارداری، تعداد زایمان، تعداد سقط، تعداد قلوها، سابقه دیابت در مادر، سابقه بیماری‌های ارثی در والدین، سابقه فرزند مبتلا به NTD و ناهنجاری‌های کروموزومی، سابقه مصرف سیگار، اصلیت والدین جنین، تعداد ضربان قلب جنین در سه ماهه اول.

دستورالعمل نمونه گیری سرب:

نمونه مورد نیاز برای انجام این تست، خون کامل است. حجم مورد نیاز ۴ میلی لیتر خون کامل در لوله‌های خلا همراه با ضد انعقاد EDTA می‌باشد. محل نگهداری نمونه در یخچال ۲ تا ۴ درجه سانتیگراد می‌باشد.

مسمومیت سرب در بزرگسالان:

فرم مربوط توسط فرد پذیرش کننده پر می‌شود و شامل نام، جنس و سن بیمار است همچنین نام و تلفن پزشک معالج پرسیده می‌شود. آدرس محل سکونت و تلفن بیمار، رنگ دیوار خانه، امکان استفاده از آب بهداشتی، آدرس محل کار، نوع شغل از دیگر اطلاعات می‌باشد. ذکر اینکه آیا نشانه مشهود مسمومیت وجود دارد نیز ضروری است.

مسمومیت سرب در اطفال:

اطلاعاتی که در این رابطه جمع‌آوری می‌گردد شامل موارد زیر است:

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده:

آزمایشگاه بیمارستان / مرکز بهداشت		دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران اداره امور آزمایشگاه‌های بهداشتی	
شماره سند : ۳	تعداد صفحات : ۱۲ : ۱۲	معتبر از تاریخ : ۸۷/۱۲/۵	زمان بازنگری : ۸۸/۱۲/۵
محدوده توزیع : پذیرش، نمونه گیری		شرح کلی : روش آماده سازی و اطلاع رسانی بیماران جهت نمونه گیری صحیح	

نام و جنس و سن بیمار، نام و تلفن پزشک معالج، آدرس محل سکونت، تلفن بیمار، شغل پدر، شغل مادر، مشخصات محل سکونت، وضعیت کودک از لحاظ خاک خوری، توان فکری کودک، رفتار کودک، استفاده از شیر آب گرم در پخت غذای کودک از جمله ای موارد می باشد که بایستی ذکر گردد.

نام و امضاء تایید کننده:	نام و امضاء تصویب کننده: